

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Голінько В.І.
« 25 » червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Природні та техногенні загрози»

Галузь знань	К Безпека та оборона
Спеціальність	К10 Цивільна безпека
Освітній рівень.....	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Цивільна безпека
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диф. залік
Термін викладання	3-й семестр
Мова викладання	українська

Викладачі: Чеберячко Ю.І., Іконніков М.Ю.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Природні та техногенні загрози» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності К10 Цивільна безпека / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

Розробники:

Чеберячко Юрій Іванович – професор, доктор технічних наук, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Іконніков Максим Юрійович – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності К10 Цивільна безпека (протокол № 10 від 25.06.2025).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
6.1. Шкали.....	7
6.2. Засоби та процедури.....	7
6.3. Критерії.....	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ...	13
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі вищої освіти «Цивільна безпека» Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності К10 «Цивільна безпека» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни ФЗ «Природні та техногенні загрози» віднесено такі результати навчання:

ПРН8	Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій
ПРН11	Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування
ПРН12	Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки.
ПРН13	Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та об'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності
ПРН14	Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки

Метою вивчення дисципліни є формування умінь та компетенцій щодо, системного уявлення про запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; практичного застосування методів прогнозування наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на основі керування ризиками небезпек.

Реалізація мети вимагає трансформації загальних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ПРН8	ДРН8.1-ФЗ	Оцінювати стан техногенної безпеки. Знати Основні поняття безпеки об'єктів і технологій
	ДРН8.2-ФЗ	Знати вимоги законодавчої та нормативно-правової бази для проведення прогнозування надзвичайних ситуацій
ПРН11	ДРН11.1-ФЗ	Знати порогові значення характеристик небезпек. Здійснювати визначення рівня надзвичайної ситуації.
ПРН12	ДРН12.1-ФЗ	Знати порядок державного нагляду за станом техногенної безпеки. Здійснювати облік та планування перевірок на виробництві.
ПРН13	ДРН13.1-ФЗ	Знати класифікацію небезпек за характером походження, розміром людських втрат та матеріальних збитків.
ПРН14	ДРН14.1-ФЗ	Знати методичні положення ідентифікації та оцінки ризику настання небезпечної події.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до спеціальності	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події;
Б5 Фізика	Застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражуючих чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	80	26	54	-	-	8	74
практичні	40	19	21	-	-	4	34
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	45	75	-	-	12	108

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ПРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	80
ДРН8.1-Ф3	1. Теоретичні основи прогнозування надзвичайних ситуацій.	6
	Сучасний стан з надзвичайними ситуаціями природного, техногенного та воєнного характеру в Україні	
	Огляд існуючих надзвичайних ситуацій природного, техногенного та воєнного характеру	
	Моделі впливу надзвичайних ситуацій. Закони руйнування споруд та ураження людей	
ДРН8.2-Ф3	2. Законодавча та правова база для прогнозування надзвичайних ситуацій	6
	2.1. Законодавча база. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»	
	2.2. Нормативна база. Постанова КМУ № 1030 «Порядок ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки». Наказ МВС «Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій». Наказ № 457 «Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010».	
	2.3. Кодекс цивільної захисту України	
ДРН13.1-Ф3	3. Класифікація небезпек на за характером походження, розміром людських втрат та матеріальних збитків	6
ДРН11.1-Ф3	3.1 Відносини, що регулюються Кодексом цивільного захисту України. Класифікація надзвичайних ситуацій за характером походження, ступенем поширення, розміром людських втрат та матеріальних збитків	

Шифри ПРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	3.2 Принципи цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Основні завдання єдиної державної системи цивільного захисту	
ДРН11.1- Ф3 ДРН8.2-Ф3	4. Порогові значення характеристик небезпек 4.1 Класифікаційна ознака. Порогове значення класифікаційної ознаки НС Перехід назвичайної події до назвичайної ситуації 4.2 Чотири стадії розвитку НС. Класифікація НС за характером походження 4.3 Порядок віднесення аварійної події до рангу НС, визначення виду та рівня НС	6
ДРН12.1- Ф3 ДРН8.2-Ф3	Прогнозування надзвичайних ситуацій природного характеру 5.1. Прогнозування наслідків паводкової повені. 5.2. Інженерна обстановка при катастрофічному затопленні від руйнування гідротехнічних споруд 5.3. Прогнозування процесу руху і трансформації селевого потоку 5.4. Обстановка в районах руйнівних землетрусів	6
ДРН13.1- Ф3 ДРН11.1- Ф3	6. Ідентифікація як одна із основних складових забезпечення безпеки та оцінки ризику настання небезпечної події 6.1 Процедура виявлення небезпек 6.2 Методи оцінки ризиків	9
	6.3. Прогнозування надзвичайних ситуацій техногенного та воєнного характеру	
ДРН11.1- Ф3 ДРН13.1- Ф3	7. Прогнозування надзвичайних ситуацій техногенного та воєнного характеру 7.1. Завали, що утворюються при руйнуванні будівель в осередках ураження 7.2. Прогнозування наслідків вибуху газоповітряних сумішей у відкритому просторі та у виробничих приміщеннях. 7.3. Прогнозування наслідків вибухів при аварійній розгерметизації магістрального газопроводу 7.4. Прогнозування обсягів та термінів проведення інженернотехнічних заходів при ліквідації наслідків аварій на АЕС.	9
ДРН8.1-Ф3 ДРН11.1- Ф3 ДРН12.1- Ф3	8. Ідентифікація небезпечних технологій при вантажно-розвантажувальних роботах і на транспорті 8.1 Загальні положення групи робіт. Вимоги до місць вантажно-розвантажувальних робіт та складування матеріалів, конструкцій і устаткування. 8.2 Вимоги безпеки до застосування підйомно-транспортного устаткування. Технічні огляди перед пуском в експлуатацію. Прилади та пристрої безпеки. Загальні вимоги до проведення вантажно-розвантажувальних робіт. Вимоги до проведення вантажно-розвантажувальних робіт з небезпечними речовинами	8

Шифри ПРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	8.3 Загальні вимоги до проведення вантажно-розвантажувальних робіт. Вимоги до проведення вантажно-розвантажувальних робіт з небезпечними речовинами	
ДРН13.1- Ф3 ДРН14.1- Ф3	9. Ідентифікація небезпечних технологій при експлуатації систем, що працюють під тиском 9.1 Загальні вимоги до посудин, що працюють під тиском. Правила будови і безпечної експлуатації 9.2 Реєстрація та дозвіл на пуск. Атестація персоналу 9.3 Ідентифікація небезпечних технологій при роботі котельних установок. Вимоги до улаштування, ремонту та експлуатації. Арматура котельних агрегатів. Експлуатаційні вимоги до автоматики 9.4 Попереджувальне забарвлення трубопроводів та кольорові розмітки. Періодичний огляд та строки його проведення.	8
ДРН13.1- Ф3 ДРН14.1- Ф3	10. Ідентифікація небезпек в технологіях яких використовуються небезпечні хімічні речовини 10.1 Хімічні речовини природного чи штучного походження. Класи їх за ступенем дії на організм людини. Хімічно небезпечні об'єкти та виробництва 10.2 Основні причини аварій на хімічно небезпечних об'єктах. Викидання та витікання хімічно небезпечних речовин. Зона хімічного зараження. Її характеристики 10.3 Поширення зони та визначення її меж. Осередок хімічного ураження. Територія осередку та його характеристики	8
ДРН13.1- Ф3 ДРН14.1- Ф3	11. Ідентифікація небезпек в технологіях з радіоактивними речовинами 11.1 Характеристики радіаційно небезпечних об'єктів. Причини радіаційних аварій та їх рівні. Види радіаційних аварій та їх можливі масштаби. Фази розвитку радіаційних аварій. 11.2 Протирадіаційний захист працюючих та населення в умовах розвитку радіаційної аварії. Принципи захисту. 11.3 Види та методи протирадіаційних заходів. Термінові і невідкладні протирадіаційні захисні заходи. Довгострокові протирадіаційні захисні заходи та критерії для їх проведення. Припинення довгострокових протирадіаційних захисних заходів	8
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	40
ДРН8.2-Ф3 ДРН8.1-Ф3	1. Опрацювання законодавчих та нормативних актів забезпечення безпеки ОПН	4
ДРН13.1- Ф3	2-4. Проведення ідентифікації об'єктів підвищеної безпеки	10
ДРН12.1- Ф3	5. Декларування безпеки об'єктів підвищеної безпеки	4
ДРН11.1- Ф3	6-7. Визначення стійкості функціонування об'єктів підвищеної безпеки	6
ДРН14.1- Ф3	8. Організація робіт з підвищеною безпекою	4
ДРН14.1- Ф3	9. Визначення небезпечних зон будівельного майданчика	4

Шифри ПРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН14.1- ФЗ	10. Визначення зон хімічного забруднення при надзвичайній ситуації на ХНО	4
ДРН14.1- ФЗ	11. Визначення зон радіаційного забруднення при надзвичайній ситуації на РНО	4
РАЗОМ		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та конвертаційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент під час контрольних заходів має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам під час контрольних заходів у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи		виконання ККР під час екзамену за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано опису кваліфікаційного рівня, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентності і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі.	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: комп'ютерне та мультимедійне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Програмне забезпечення: MS Office 365, у тому числі активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one), використання дистанційної платформи Moodle (<https://do.nmu.org.ua/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1 Тютюник В.В. Природні та техногенні загрози: підручник / В. В. Тютюник, О. М. Соболев, О. О. Тютюник, О. А. Яценко. – Х.: Друкарня Мадрид. – 2023. – 480 с.

2 Фесенко Г.В. Конспект лекцій з дисципліни «Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація». – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. – 95 с.

3 Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2019. – 295 с.

4 Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. – Київ : Каравела, 2019. – 268с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41133>.

5 Безпека життєдіяльності та цивільний захист: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освітніми програмами 126-«Інформаційні системи і технології», 121-«Інженерія програмного забезпечення» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Ю. О. Полукаров, Н. А. Праховнік, О. В. Землянська. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,40 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 163 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41132>.

6 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів. Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 р. №173. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text>.

7 Рекомендації для населення під час воєнного стану. Центр громадського здоров'я МОЗ України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://phc.org.ua/news/rekomendaciidlya-naselennya-pid-chas-voennogo-stanu>

8 Тактика виживання. Як поводити себе, якщо ви опинилися у зоні бойових дій. Воєнний фокус. російсько-українська війна. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://focus.ua/uk/ukraine/480415-instrukciya-po-vyzhivaniyu-dlya-grazhdanskih-rekomendacii-voennogo-instruktora>.

9 . Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту на 2016 рік: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 269-р – zakon2.rada.gov.ua.

10. Про заходи безпеки на можливі ризики виникнення надзвичайних ситуацій, терористичних актів, диверсій, мінування: Лист Міністерства освіти і науки України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 05.02.2015 р. № 1/9-55/02-1645/12 – document.ua.

11. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII (поточна редакція – 27.04.2022) – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.

12 Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21.10.1993 № 3543-XII (поточна редакція – 13.04.2022) – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>.

13. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24.02.2022 № 2102-IX (поточна редакція – 24.02.2022) – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20>.

Методичне забезпечення

1. Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів бакалавського рівня за спеціальністю К10 Цивільна безпека./ Укладачі: В.І. Голінько, С.І. Чеберячко, Ю.І. Чеберячко Дніпро: НТУ ДП. – 2025 – 104 с.

2. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці» для студентів IV курсу спеціальності 101 «Екологія» /Укладачі: старший викладач Ювченко Н.М., старший викладач Іванова О.В., Одеса, ОДЕКУ, 2023р., 130 с.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Природні та техногенні загрози» для бакалаврів освітньо-професійної
програми «Цивільна безпека»
спеціальності К10 «Цивільна безпека»

Розробники:

Чеберячко Юрій Іванович
Іконніков Максим Юрійович

В редакції авторів

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19